

# پالە خۇمماڭدە دەست پى بىكەن

نامادە كىردى : م / كامەران

بەلایانەۋە ئەۋە خۇدى ھۆكارى نالەبارى  
ژيانە وپپويستە لەسەرتاك و كۆمەل كە  
ھەستىپى بىكەن وبەرەو چارەسەرى  
گونجاۋى دانراۋى لاي خۇيان خەلكى  
ھەنگاۋ پى بىنن .

چارەسەرى گونجاۋى دانراۋى لاي خۇيان  
خەلكى ھەنگاۋ پى بىنن .

بۆ نمونە : ھەندىك دەيگىرنەۋە بۆ  
ناپەسەندى لە بواری كۆمەلایەتیدا ، ۋە  
كۆمەللىكى تر بۆ نالەبارى ژيانى ئابوورى،  
ۋە كۆمەللىكى تر بۆ نادروستى بارى  
پاميارى، ۋە ..... ھتد.

بەم چەشنە ھەرىكە كۆمەلە ھۆكارىكى  
لەبەرچاۋى خۇى پراگرتوۋە وپاشان  
ھەستاۋە بە چارەسەركىردى  
گىروگرتەكان و بەپى بۆچونى خۇى  
خالى چاكسازى خستوتەروو، بەلام

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام  
على نبينا محمد وعلى آله وصحبه  
أجمعين ومن تبعهم باحسان الى يوم  
الدين، وبعد:

گومانى تىدا نىيە كە خەلكى بە  
شيوەيەكى گشتى ۋە موسلمانان بە  
شيوەيەكى تايبەتى زۆر لە مېژە لە  
ژيانىكى تەسك وپرلە ناخۇشى و دوور لە  
ئاسايش و ھىمنى ژيان دەگوزەرىنن ، ۋە  
ھەرىكەكە لە چاكسازان ويستويانە  
لەلایەنىخۇيانەۋە لە ھۆكارەكانى ئەۋ  
ژيانە تال ودرژارە بىكۆلنەۋە وچارەسەرى  
شاىستە و گونجاۋى بۆ دەست نىشان  
بىكەن .

جا بۆيە ھەرىكە لەوان پەنجەى ئاماژە  
پىكىردن درىژ دەكەن بۆچەند ھۆكارىك كە

که واته گوی نه دان به قورئانی پیروژ له  
 گه وره ترینی سته مه کانه و سه ره نجام  
 ئاکامی خرابی لی ده که ویتسه وه ، وه  
 خاوه نه که ی دو چاری چه نده ها ئاینده ی  
 پر له ئیش وئازار ده بیته ، جا له و ئاکامه  
 خرابانه ئه وه یه که هه رگیز ئه و که سه ی  
 که پشت بکاته قورئان دلّی حه ق و پاستی  
 وه رناگریته به لکو خوای گه وره له تولّی  
 ئه و پشت تی کردنه دا دلّی داده خات و  
 گوی ی له ئاستی بیستنی حه ق قورس  
 ده کات و هه رگیزیش هیدایه ت وه رناگریته ،  
 وه ک ده فه رمیته :

﴿ ٣ ﴾ .

هه روه ها ده فه رمیته :

﴿ ٤ ﴾ .

واته / خوای گه وره تولّی ده کاته وه  
 له وکه سه ی پشت بکاته ئایه ته کان و  
 فه رمانه کانی پیشیل بکات ، وه له و  
 که سه یش سته مکار ترنی یه .

(3) - ( / ) .

(4) - ( / ) .

ئیمه ی موسلمان پیویسته ئه وه بزانی که  
 ئامازه ی پاسته قینه و دروست له مه ر  
 خرابی باری ژیان ئه وه یه که خوای گه وره  
 و میهره بان ده ست نیشانی کردوه و  
 هه روه ها چاره سه ری گونجا و دروستیش  
 ئه وه یه که خوای بوی داناوه .  
 جا با پیکه وه سه رنج بده ین له هوکاری  
 پاسته قینه و چاره سه ری گونجاو . خوای  
 گه وره ده فه رمیته :

﴿ ١ ﴾ .

له م ئایه ته پیروژه دا خوای گه وره هوکاری  
 ژیانی تال و ته نگ و ناخوش له دونیا و له  
 قه بروله دۆزه خدا ده گیریتسه وه بو پشت  
 هه لکردن له قورئانی پیروژ و گوی نه دان به  
 ئاموژگاری یه کانی .

وه ده فه رمیته :

﴿ ٢ ﴾ .

واته / که سه له وه سته مکار ترنی یه که  
 ئایه ته کانی قورئانی وه بیره ینرایه وه  
 که چی ئه و وه لای ناو پشت گوی ی خست  
 وئاوړی لی نه دایه وه .

(1) - ( / ) .

(2) - ( / ) .

وه ههروهها دهفهرمیت : ﴿

پشت تیکردن و وه لانانی قورئان شیوازی

زۆره ، خوای گه وره دهفهرمیت :

﴿<sup>(5)</sup>

﴿

به و جۆره سزایه ی که عاد و شه موودی  
پئی له ناو برد که سانیکیش له ناو دهبات  
که پشت هه لکه ن له و قورئانه .  
ته نانه ت ئه و جۆره که سانیه که پوو  
وه رده گیپن و له قورئانی پیروژ دوور  
ده که ونه وه وه ک گۆی دریز وان که  
له ترسی شیر سل ده که نه وه ،  
وه کوخوای گه وره دهفهرمیت : ﴿

﴿<sup>(8)</sup>  
واته / خوای گه وره باسی  
پیغه مبه رمان ﴿ ﷺ ﴾ بۆ ده کات کاتیک  
سکالای خۆی بۆلای خوای گه وره به رز  
ده کاته وه و گازنده و گله یی له گه له که ی  
ده کات و دهفهرمیت : ئه ی په روه ردگارم  
گه ل وهۆزه که م ئه م قورئانه یان وه لا ناو  
پشت گوی یان خست ، ئه مه یش له  
کاتیکدا بوو وه ک خوای گه وره  
دهفهرمیت : ﴿

﴿<sup>(6)</sup>

وه ههروهها دهفهرمیت :

﴿<sup>(9)</sup>

﴿

واته : بی باوه ران ده یانوت گوی مه دن  
به و قورئانه و قسه ی هیچ و پوچی خۆتانی  
تیکه ل بکه ن به لکو ئیوه به سه ریدا سه ر  
بکه ون . جا کاتیک قورئانیان به سه ردا  
بخوینرایه ته وه ده یانکرد به هه راو هوریا  
وزۆر بلئی یی تاوه کو نه ییستن . ئه مه  
خراپترین جۆری وه لانان و پشت تی

﴿<sup>(7)</sup>

واته / ئه وه ی پشت هه لکات له  
قورئانه که ی خوای خۆی به سزای سه ختا  
هه لی ده گیپیت .

دوای ئه وه ی زانیمان ئاکامی وه لانانی  
قورئان چی بوو پاشان پیویسته بزانی که

(5)- ( / ) .

(6)- ( / ) .

(7)- ( / ) .

(8)- ( / ) .

(9)- ( / ) .

کردنه، وه باوهر پي نه بوونی و به راست نه زانینی جوریکی تره، وه راقه نه کردن و ورد نه بوونه وه لیی جوریکی تره ، وه ئیش پي نه کردن و به جی نه هیئانی فه رمانه کانی و دوورنه که وتنه وه له هه ره شه کانی جوریکی تره ، وه واز لی هیئانی ونه خویندنه وهی و پروکردنه گورانی وهه ووته یه کی تر جوریکی تره . به لی به م شیوه یه ده بینین وه لانان و دوورکه وتنه وه چه ند جوریکی هه یه و ئه وه ئیش تاکه خالی تیچونی باری ژیانه له سه ر پووی زه مین ، جا با بزانی خه لگی خاوه نی باوهری پته و بن و پرویان له خوی خویان بیٚت و پشت نه که نه قورئانه که ی بارو دؤخی ژیانیان چون ده گوزه ریٚت . خوی گه وره ده فه رمیٚت :

(۱۰)

واته / هه رکه سیٚک کاری باش ئه نجام بدات نیٚرینه بیٚت یان میینه به مه رجیٚک خاوه نی باوهر بیٚت، ئه وا ژیانیکی باشی بؤ ده گوزه ریٚنین، وه ده فه رمیٚت :

(10)-( / ) .

(۱۱)

واته / ئه گه ر خه لگی شار و باژیٚره کان خوا په رست و پرو له خوا بوونایه ئه وا ده رگا و ده روزه ی پـه ر فه ربه ره که ته ی ئاسمانه کان و زه ویمان له پرودا ده کردنه وه . که واته خالی چاکسازی و چاره سه ر کردن خوی له باوهری خوا ناسیدا ده بینیته وه . هه روه ها له په شیمانی و داوای لیٚبوردن و گه پانه وه بؤ دینی خوی گه وره ژیانی باش و په ر هیمنی و کامه رانی په رنگ ده داته وه ، وه که ده فه رمیٚت :

(۱۲)

ئه گه ر سه رنج بده یه نه ژیانی هه موو گه لانی پیٚشوو له کاتی تیچون و خراب بوون و سه ر لی شیواویدا له کاتی به سه ر بردنی ژیانی تال و ناخوشدا که سزا و تۆله ی خوا بووه بؤیان، خوی گه وره به به زه یی و میهره بانی خوی پیغه مبه ریکی بؤ ناردوون و خالی چاکسازی و پرزگار بوونی

(11)-( / ) .

(12)-( / ) .

به قورئانه کهى خواوه ، ئایا به لایه نى که مه وه مانگی جارێک قورئان خه تم ده کات ، وه کـ پیغه مبهـر ﴿ ده فه رمیّت ﴾ : ﴿ ( ) ﴾ .

وه ئایا لئى وورد ده بیته وه و پاقه ی ده کات ، و بۆ ئه مانه یش ده گه پئته وه سه ر ئه و ته فسیر و پاقانه ی له نئو زانایانى پئشیندا جئى متمانه ن ؟ وه ئایاکارى پئ ده کات وه بانگه وازى بۆ ده کات ، وه ئارامى له سه ر ده گرئت ؟ وه ئایا مه به سستى خوایه له خوئندنه وه و کارپئکردن و بانگه واز پئکردنیدا ؟ بۆ وه لام دانه وه ی ئه م پرسیارانه و چه نده ها پرسیارى تر زۆر به داخه وه ده لئیم بارو دۆخى موسلمانان ئه مپۆ زۆر له وه لامى ( نه خئیر ) وه نه زیکتره تا وه لامى ( به لئى ) . جا ئه گه ر تاکه کان به لکو ئه وانه یشمان که خۆى به ( ملتزم ) ده زانئیت وه لامى هه ر به ( نه خئیر ) بئت ئایا ئه و کۆمه لگایه یش که له وان پئک دئت کۆمه لگایه کى دوور له قورئان نئیه ؟ له بهرئه وه پئویسته له

له نه هامة تى یه کان بۆ ده ست نیشان کردوون ، وپئى راگه یاندون که پاشگه ز بوونه وه یان له بئى با وه پى و داواى لئخۆش بوون کردن و له سه ر فه رمایشتى خوا رپوئشتن ژئانى خۆشى ئه وان مسۆگه ر ده کات ، وه کوه ده فه رمیّت : ﴿

﴿ (۱۳) ﴾ .

هه روه ها ده فه رمیّت : ﴿

﴿ (۱۴) ﴾ .

موسلمانانى به پئز :

پاش ئه م سه ره تايه که تئیدا باسى هۆکارى تئکچون و خالى چاره سه رى گونجاومان کرد ، جا با ئاورپئک له کۆمه لگای موسلمانان بده ینه وه و بچینه سه ر تاکه تاکه ی ئه م کۆمه لگایه ، واته : هه ریه ک ئاورپئک له خۆى بداته وه بۆ ئه وه ی بزانیّت تا چ ئه ندازه یه ک پا به نده

(13) - ( / ) .

(14) - ( / ) .

(15) - ( ) ( ) .

قۇناغانە تەنانتە نازانن كە چۆن  
قورئانیش بخویننەوہ چ جای تیگە یشتن  
وکارپیکردن و بانگەواز کردن بۆی ،  
خوای گەرە دەفەرمییت : ﴿

﴿ (۱۷) .

لەم دوو ئایەتەى سورەتى ( النمل ) دا  
خوای گەرە فەرمان بە  
پيغەمبەرەكەى ﴿ ﷺ ﴾ دەكات كە بلى من  
فەرمانم پى كراوہ كە تەننا خوای ئەو  
شارە ( مڪة ) بپەرستم كە ھەندى شتى  
تیدا قەدەغە كرددوہ ( چونكە پىزى لى  
ناوہ ) ،وہ ئەوخوایە ھەرخۆى خواوہنى  
ھەموو شتىكە لە بوونەوہردا ،وہ  
فەرمانیشم پى كراوہ كە قورئان  
بخویننەوہ ، جا ھەر كەسك رىگای راست  
بگريتە بەر ئەوا بۆ خوئەتى وە ھەر  
كەسكيش لای دا ئەوا تۆ بلى من يەككىم  
لە پيغەمبەرە ترسيئەرەكان .

(17) - ( / ) .

سەرمان زۆر بە خۆماندا بچينەوہ و لە  
خۆمانەوہ دەست پى بکەين و ھەنگاو  
بەرە و چارەسەرى كاريگەر بنين ، و  
خۆمان خيزان و مندالەكانمان ھەردەم  
ھۆگرى ئەو قورئانە بين و چاك بزائين كە  
ئەگەر خویندەوارى بۆ خزمەتکردنى  
قورئان نەبيت ئەوا تەننا وەك خوای  
گەرە دەفەرمییت : ﴿

﴿ (۱۶) .

واتە / لە پووالتى ژيانى دونيا شارەزان و  
بەلام لە دوا رۆزى خويان بى ئاگان .  
بەلى زۆربەى زۆرى خویندەوارانى ئەمپۆ  
بى ئاگان لە قورئانەكەى خوا ، لە كاتىكدا  
لە سەردەمى پيغەمبەرمانەوہ ﴿ ﷺ ﴾  
ھەتا سەد سالیئش پيش ئیستا خەلكى  
خویندەوارى لە مزگەوتەكاندا وەردەگرت  
ھەتا لە قورئان و دینی خويان شارەزا بين  
و كاری پى بکەن ، واتە : عيلم وزانست بۆ  
تەقوا وخواپەرستى لەكاردا بوو ، بەلام  
ئىستا لە قۇناغى سەرەتايى يەوہ تاوہكو  
زانكۆكان كە زیاتر لە شازدە سال زیاتر  
خویندن دەخویندريت دەرچووانى ئەو

(16) - ( / ) .

پروانگه‌ی ئاکار و خورپه‌وشته وه . به‌لێ  
چاره‌سه‌ر ته‌نها ئه‌و گۆرپانکارى یه‌یه که  
پێویسته له سه‌ر خۆمان و هاوسه‌ر و  
منداله‌کانمان بیهینین، پواله‌تمان پواله‌تى  
موسلمانى خوا په‌رست بێت ، ناخ و  
دهرۆنى‌شمان ئاوه‌دان بێت به  
خۆشه‌ویستى خواو لى ترسانى و هیوا پى  
بوونى .

**وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله  
وصحبه وسلم.**

تیبینی: داواى لیبوردن له‌خوینه‌رانى به‌پرز  
ده‌که‌ین که له‌ژماره‌ی پابردوودا بابە‌تى  
(ئارامگرتن) هی م / کامه‌ران بوو، به‌هه‌له  
به‌ناو م / (کامه‌ران خالد) ه وه بلاوکرا بووه .

وه له‌چهنده‌ها ئایه‌تى تردا خواى گه‌وره  
فه‌رمان ده‌کات به پینغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﴿ ﷺ ﴾  
که به‌رده‌وام قورئانه‌که‌ی بخوینیته‌وه ،  
وه‌کو ئایه‌تى ﴿ (١٨) ﴾ ،  
﴿ (١٩) ﴾ ،  
﴿ (٢٠) ﴾ ،  
﴿ (٢١) ﴾ .

به‌لێ با ئاگادارى خۆمان بین با له  
خۆمانه‌وه ده‌ست پى بکه‌ین با ئاگادارى  
منداله‌کانمان بین قورئانیان پى له‌به‌ر  
بکه‌ین ، با چاو بگێرینه‌وه به‌سه‌ر هه‌موو  
بارودۆخى ژيانماندا ، با بزانی ئایا ئیمه  
بۆ خواى گه‌وره ده‌ژین ، وه چیمان بۆ  
دوا پوژى خۆمان پيش خستوه ، خواى  
گه‌وره ده‌فه‌رمیت : ﴿ (٢٢) ﴾ .

با نه‌خشه‌ی ژيانمان بگۆرین له هه‌موو  
پروانگه‌یه‌که‌وه : له پروانگه‌ی بیر و  
باوه‌ره‌وه ، له پروانگه‌ی په‌رستنه‌وه ، له

(18)- ( / ) .

(19)- ( / ) .

(20)- ( / ) .

(21)- ( / ) .

(22)- ( / ) .